

Agustí Bartra

Visat núm. 25

(maig 2018)

per Pol Sampietro

Agustí Bartra va néixer el 1908 a Barcelona i des de ben petit ja tenia una passió per la lectura. L'any 1934, quan va començar a escriure, va guanyar un concurs de contes socials organitzar per l'Ateneu Enciclopèdic Popular i, poc temps després, va començar a col·laborar amb les revistes *Mirador*, *Meridià* i *Amic*. El 1936 va publicar el seu primer llibre, *L'oasi perdut*, un recull de cinc narracions que ja evidenciaven l'estil fluid de l'escriptor, però que encara denotaven una certa impersonalitat. L'any següent es va iniciar amb la poesia i va publicar *Cant corporal*, un llibre d'un contingut força homogeni.

El 1938, durant la Guerra Civil Espanyola, va marxar al front republicà d'Aragó. Un cop acaba la guerra, va haver d'exiliar-se a França, on va ser internat en diversos camps de concentració. No va ser fins a l'agost de 1939 que va ser autoritzat per traslladar-se al castell de Roissy-en-Brie (París). Allà coneixeria no només escriptors importants com Xavier Benguerel, Pere Calders o Mercè Rodoreda, sinó també Anna Murià, la dona amb la qual tindria dos fills.

Al gener de 1940, els Bartra van decidir marxar a la República Dominicana, on va publicar el llibre *El árbol del fuego*, un llibre de poemes que recull poemes que parlen sobre l'experiència de la guerra i l'exili. Després d'una temporada a Cuba, es van traslladar a Mèxic, on Bartra va aconseguir un ampli reconeixement entre els escriptors mexicans. El 1942, va publicar *L'estel sobre el mur* i *Oda a Catalunya*, que s'incorporaria el 1946 a *L'arbre de foc*, i el 1943, *Xabola*, que va guanyar el premi Fastenrah a l'exili. Aquesta obra rebria posteriorment el nom de Crist de 200 000 braços. A Mèxic també va publicar *Màrsias i Adila*, una epepeia lírica, centrada en la figura del lluitador, que amplia el text de *Màrsias* i que és considerada una de les obres més ambiciosos de l'autor.

El 1948 Bartra va obtenir la primera beca per anar als Estats Units i va ser allà, per exemple, on va publicar *Odisseu*, una glossa dels temes homèrics que reflecteix conflictes humans intemporals. A més, també va aprofitar les estades als Estats Units per traduir poesia nord-americana al català. A Mèxic va continuar traient llibres al mercat i va publicar la versió castellana de *Quetzalcòatl* (1960), *Deméter* (1961), *Ecce homo* (1964). Cal esmentar que la darrera obra, amb recursos formals poc freqüents en la literatura catalana, és un recull d'onze elegies i una cançó que reuneix els quatre elements bàsics: terra, foc, aire i aigua.

Acabada la dictadura franquista, va poder tornar a Barcelona i va continuar amb la seva prolífica producció literària. Entre els llibres que va publicar, podríem destacar *Doso* (1970), guanyador del premi Ciutat de Terrassa, *Els himnes* (1974), premi Carles Riba, o la producció teatral *La noia del*

girasol (1982), guardonada amb el premi Santiago Rusiñol el 1981. El 1967, 13 anys abans de la mort de l'escriptor, la seva dona va publicar *Crònica de la vida d'Agustí Bartra*, una confidència intel·lectual i amorosa que disposa una perspectiva privilegiada i apassionada de la vida i obra d'Agustí Bartra. Una de les seves darreres obres va ser *Haikús d'Arinsal* (1982), una obra que va guanyar el Premi de la Crítica de poesia catalana.